

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank — Den anden rapport om status over energiunionen

(COM(2017) 53 final)

Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Statusrapport om vedvarende energi

(COM(2017) 57 final)

(2017/C 288/14)

Ordfører: **Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 17/02/2017
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	16/05/2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	31/05/2017
Plenarforsamling nr.	526
Resultat af afstemningen	190/0/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) bifalder den anden rapport om status over energiunionen som en del af processen med at overvåge gennemførelsen og udviklingen af strategien for energiunionen. EØSU gentager sin opfordring til en tæt energidialog med civilsamfundet på EU-plan samt på nationalt, regionalt og lokalt plan for at lette og fremme konkrete foranstaltninger med henblik på at opnå en stærk energiunion.

1.2. EØSU har altid anset idéen om energiunionen for at være af overordentlig stor betydning for EU's succes. Fremskridtene bør derfor ikke blot vurderes på baggrund af energiunionens elementer, men også ud fra en betragtning af dens fordele for borgere og virksomheder, herunder SMV'er.

1.3. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at overvåge fremskridtene fra forskellige vinkler og bl.a. se på økonomiske fordele, jobudvikling, forbedring af borgernes hverdag, selve energisystemet, politiske og samfundsmæssige drivkræfter samt anvendelse af politiske instrumenter.

1.4. EØSU opfordrer til en gnidningsløs vedtagelse af de initiativer, der er fremsat indtil nu og — først og fremmest — til en rettidig gennemførelse af disse på EU-plan og i medlemsstaterne. De nationale planer er af afgørende betydning, og medlemsstaterne er nødt til at tage hensyn til de uundgåelige følger af deres foranstaltninger for andre lande.

1.5. EØSU påpeger, at der trods de fremskridt, der er gjort, stadig forekommer betydelige mangler for så vidt angår energiinfrastruktur og -markeder. En tilstrækkelig og pålidelig energiinfrastruktur og -produktionskapacitet, velfungerende energimarkeder og energieffektivitet er de vigtigste bidragsydere til energisikkerhed. Derfor må regionale samarbejdsinitiativer fortsættes sammen med udvikling af indenlandske energikilder og geografisk diversificering af importeret energi.

1.6. EØSU understreger, at det er vigtigt fortsat at sikre en positiv udvikling på området for vedvarende energi. De væsentlige ændringer af elsystemet forårsaget af en hurtig stigning i variabel og decentral vedvarende energi kræver særlig opmærksomhed og bør håndteres hensigtsmæssigt.

1.7. EØSU bifalder den anden fase af Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFIS) som en mulighed for at fremme offentlig-private investeringer. Ligesom det er tilfældet med private investeringer, er markedsincitamentene svage i øjeblikket, hovedsagelig på grund af usammenhængende politikker. For at opmuntre private investorer er det afgørende at sikre et forudsigeligt investeringsmiljø, hvor den langsigtede og stabile karakter af politiske beslutninger og lovgivning er af afgørende betydning.

1.8. EØSU opfordrer Kommissionen til at foretage en omfattende vurdering af de aktuelle lavemissionspolitikinstrumenter med henblik på at sikre, at de rette instrumenter anvendes til at nå målene på den mest effektive måde. Der bør rettes yderligere fokus mod håndteringen af problemer vedrørende skatter og afgifter, der hæver forbrugerpriserne, samt tilskud, der fordrejer energimarkedene og investeringssignalerne.

1.9. Der kan opnås et socialt udbytte af energiunionen via jobskabelse og borgernes direkte og indirekte brug af energi i deres daglige aktiviteter. Men opnåelsen af et lavemissionsenergisystem er en enorm udfordring, som bør forvaltes således, at man sikrer en retfærdig omstilling.

1.10. For så vidt angår globalt lederskab i omstillingen til ren energi bør EU bestræbe sig på at maksimere sit positive globale »CO₂-håndaftryk« i stedet for udelukkende at fokusere på sine egne emissioner. Der bør således sættes fokus på den rolle, som innovation samt handels- og investeringspolitikker spiller, og på behovet for at fremme den globale CO₂-prissætning.

2. Baggrund

2.1. Denne udtalelse vedrører Kommissionens anden rapport om status over energiunionen og bilagene hertil samt Kommissionens statusrapport om vedvarende energi. Disse dokumenter viser de fremskridt, der er gjort inden for de forskellige områder af energiunionen og fremhæver problemer og områder, hvor der er behov for en større indsats.

2.2. I hovedrapporten gøres der status over energiunionen ud fra følgende betragtninger: omstilling til en energi-/ressourceeffektiv lavemissionsøkonomi, forbrugerindflydelse, fremtidssikret infrastruktur, udfordringer i forbindelse med investering og den eksterne dimension af en stærk energiunion. Desuden evalueres situationen med hensyn til energiunionens fem søjler, dvs. energisikkerhed, det indre marked for energi, energieffektivitet, dekarbonisering samt forskning, innovation og konkurrenceevne.

2.3. I rapporten redegøres der ligeledes for udsigten til en ny rundrejse i energiunionen, som arrangeres af Kommissionen i medlemsstaterne. Rundrejsen er forbundet med udarbejdelsen af de nationale energi- og klimaplaner og sigter desuden mod at henvende sig til de lokale aktører.

2.4. Den særskilte rapport om vedvarende energi indeholder en beskrivelse af situationen i medlemsstaterne og i de forskellige sektorer, dvs. sektorerne for elektricitet, opvarmning og køling samt transport. Den omhandler også de administrative hindringer for indførelse af projekter vedrørende vedvarende energi og behandler bæredygtigheden af biobrændstoffer og bioenergi.

2.5. Hvad angår fremtiden henvises der i rapporterne til de foranstaltninger, Kommissionen har foreslået i sin pakke »Ren energi til alle europæere« i november 2016. Hovedrapporten indeholder også en ajourført køreplan for energiunionen, der er baseret på den oprindelige køreplan fra rammestrategien for energiunionen 2015.

3. Bemærkninger til hovedtanken bag energiunionen

3.1. EØSU har altid anset idéen om energiunionen for at være af overordentlig stor betydning for EU's succes. Derfor bør energiunionen imødekomme de europæiske borgeres og virksomheders behov.

3.2. En af de grundlæggende idéer bag energiunionen er at maksimere fordelene ved hjælp af samarbejde mellem medlemsstaterne. Politisk kohærens og sammenhold er en væsentlig og afgørende forudsætning for at opnå meningsfulde fremskridt, både i forbindelse med udviklingen af det indre marked for energi og set i relation til de eksterne forbindelser på energiområdet.

3.3. Dette er endnu vigtigere nu, hvor EU står over for en lang række usikkerhedsmomenter, risici og trusler på globalt plan. Samtidig er der opstået nationalisme og protektionisme på nationalt plan, som vil kunne true udviklingen af det indre marked for energi. Ideelt set kan energiunionen spille en vigtig rolle med hensyn til at øge EU's overordnede sammenhold og den deraf følgende globale styrke.

3.4. På selve energiområdet har intern og ekstern udvikling gradvist gjort energiunionen mere betydningsfuld. Internt er medlemsstaternes indbyrdes afhængighed og følgerne af deres energibeslutninger for hinanden klart synlige i hverdagen, mens den eksterne energiscene er mere og mere uforudsigelig.

3.5. EØSU er enig med Kommissionen i, at energiunionen handler om andet end blot energi og klima. Den er en af de grundlæggende komponenter i økonomisk udvikling, jobskabelse og borgernes velfærd. Alt i alt handler det om EU's bæredygtighed med hensyn til økonomiske, sociale og miljømæssige fordele.

3.6. Energiunionen kan skabe økonomiske fordele på mange måder, f.eks. gennem økonomiske aktiviteter, der skaber merværdi ved at anvende energi som en faktor i produktionen, gennem selve energisektoren og gennem økonomiske aktører, der tilbyder energi og klimaaløsninger, hvad enten der er tale om teknologier, tjenesteydelser eller nye forretningsmodeller. For at få dette til at ske må energiunionen tilvejebringe et stabilt og gunstigt klima for europæiske selskaber og virksomheder, herunder forudsætninger for omkostningskonkurrenceevne og innovativ differentiering. Der bør skabes et sådant klima for at skabe muligheder for virksomhederne og tilskynde dem til at investere og ansætte samtidig med, at der tages særligt hensyn til SMV'ernes potentiale.

3.7. Sociale fordele opstår via jobskabelse samt borgernes direkte og indirekte anvendelse af energi i en bred vifte af daglige aktiviteter. Men etableringen af et lavemissionsenergisystem er en enorm udfordring, som skal forvaltes således, at man sikrer en retfærdig omstilling og skabelse af anstændige job, navnlig i regioner, der har været afhængige af kulstofintensive aktiviteter. EØSU fremhæver behovet for at indarbejde tilpasningsforanstaltninger i de nationale planer og opfordrer Kommissionen til at støtte disse bestræbelser.

3.8. Tilgængelighed af og fysisk adgang til energi til rimelige priser er afgørende for at undgå energifattigdom, et problem, som også hindrer borgerne i at omstille til lavemissionsløsninger. Observatoriet for energifattigdom bør endelig også påbegynde sine aktiviteter. Som anført i EØSU's udtalelse om den første statusrapport om energiunionen vil energiunionens succes for unionsborgerne også blive målt i forhold til yderst konkrete elementer såsom prisniveauet, energinettenes tilgængelighed, forsyningssikkerheden og forbrugerinformation angående det udstyr, de anvender.

3.9. Med hensyn til klimafordele anses energi- og klimamål ofte for at være målsætninger i sig selv. De bør imidlertid betragtes som et middel til at opfylde det ultimative mål, nemlig at opfylde borgernes behov og skabe økonomisk velfærd på en måde, der samtidig bidrager til bekæmpelse af klimaændringer i overensstemmelse med kravene i Parisaftalen. Derudover bidrager energiunionen til at reducere luftforurening og har dermed en positiv indvirkning på sundheden.

3.10. EØSU er enig med Kommissionen i, at energiunionen ikke kan adskilles fra andre vigtige europæiske politikker som f.eks. politikker vedrørende digitalisering, kapitalmarkeder og investeringer, kvalifikationer, den cirkulære økonomi og sikkerhed. EØSU fremhæver i øvrigt den tætte forbindelse mellem energiunionen og transportpolitikkerne. De energi- og klimapolitiske aspekter af transport bør ikke behandles isoleret fra transportmarkedsspørgsmål.

3.11. Samlet set understreger EØSU, at det er virksomheder, arbejdstagere, forbrugere og borgere generelt, som foretager ændringer i praksis. EØSU gentager derfor sin opfordring til en tæt energidialog med civilsamfundet. En sådan dialog bør afholdes på alle niveauer: i forbindelse med politikudformning på EU-niveau, når der udarbejdes energi- og klimaplaner på nationalt niveau og endelig, når der træffes fremmende foranstaltninger på lokalt niveau.

4. Bemærkninger til status over energiunionen og opfølgende foranstaltninger

4.1. Gennemførelse

4.1.1. Kommissionen har fastsat 2016 som året for gennemførelsen. Hovedparten af de planlagte initiativer vedrørende energiunionen er allerede blevet offentliggjort af Kommissionen. De fleste af disse mange initiativer er imidlertid stadig ikke vedtaget og gennemført. EØSU opfordrer til en gnidningsløs vedtagelse af disse initiativer og — først og fremmest — til en rettidig gennemførelse af foranstaltningerne på EU-niveau og i medlemsstaterne.

4.1.2. De nationale energi- og klimaplaner indgår som et væsentligt led i gennemførelsesprocessen for strategien for energiunionen. I betragtning af de forskellige forhold i medlemsstaterne er udarbejdelse af nationale planer en rationel tilgang. Planerne bør udarbejdes på deltagelses- og samarbejdsbaseret vis. Samtidig er det vigtigt at opbygge en ordentlig forvaltningsmekanisme med henblik på at sikre, at disse planer ikke blot gennemføres, men at de også er kohærente og i overensstemmelse med de fælles mål. Det bør desuden sikres, at medlemsstaternes, EU's og andre aktørers roller og ansvar præciseres.

4.1.3. De beslutninger, der træffes i henhold til rammestrategien for energiunionen, er langsigtede og til dels irreversible. Derfor understreger EØSU, at de langsigtede mål bør tages i betragtning under hele processen. Samtidig må der sikres tilstrækkelig fleksibilitet, både på nationalt niveau og på EU-niveau, eftersom de praktiske foranstaltninger ikke fortsætter på en lineær måde fra år til år, og de skiftende vilkår kræver fleksible reaktioner.

4.1.4. Gennemførelsen af politiske mål og lovgivning bør ikke være det eneste fokus, når man vurderer situationen for energiunionen. Det primære fokus bør derimod rettes mod den reelle situation på EU-niveau og i medlemsstaterne. Dette er navnlig relevant i betragtning af kompleksiteten af energiunionens mange målsætninger, søjler og numeriske mål. EØSU forventer, at Kommissionen i den næste statusrapport om energiunionen beskriver de konkrete fremskridt, der er gjort, og giver eksempler på projekter, der er blevet afsluttet med succes, samt på planer om de næste skridt med hensyn til at bidrage til øgede indbyrdes forbindelser, bedre fungerende markeder og social tilpasning til omstillingen.

4.1.5. Da EØSU for nylig har udarbejdet udtalelser om de forskellige aspekter af pakken »Ren energi til alle europæere«, henviser udvalget i denne forbindelse til disse udtalelser, som giver et mere detaljeret overblik over forvaltningen og de forskellige områder af energiunionen.

4.2. Infrastruktur, investeringer og markeder

4.2.1. Energisystemet i sig selv, som er kernen i energiunionen, skal fungere og udvikles korrekt. Det bør opfylde følgende tre grundlæggende målsætninger: energisikkerhed, rimelige omkostninger og priser samt modvirkning af klimaændringer — set fra både borgernes og virksomhedernes perspektiv.

4.2.2. Energisikkerhed er et afgørende mål, fordi den moderne økonomi og det moderne samfund ikke kan fungere, selv i kort tid, uden energi. En tilstrækkelig og pålidelig energiinfrastruktur og -produktionskapacitet, velfungerende energimarkeder og energieffektivitet er de vigtigste bidragsydere til energisikkerhed. Energisikkerhed bør ikke betragtes som et synonym for energiafhængighed. Som det er tilfældet med andre råvarer, forbedrer grænseoverskridende udveksling både internt og eksternt reelt forsynings sikkerheden og medvirker samtidig til at holde priserne på et konkurrencedygtigt niveau. Det udelukker ikke, at der er politiske grunde til at undgå stor afhængighed af importeret energi. Udvikling af indenlandske energikilder er også vigtig af hensyn til jobskabelsen.

4.2.3. Kommissionen er af den opfattelse, at afhængigheden af importeret energi er faldet i flere medlemsstater, mens den i andre er steget som følge af faldende indenlandsk produktion af fossile brændstoffer. De fleste medlemsstater kan nu opfylde deres efterspørgsel efter gas via alternative kanaler takket være nye sammenkoblinger og LNG-terminaler. Der er dog stadig behov for investering i infrastruktur samt for energidiplomati, som er en af de oprindelige mekanismer, der kan bidrage til at styrke energisamarbejdet. EØSU henviser i den henseende til sine tidligere udtalelser om disse spørgsmål.

4.2.4. For så vidt angår det indre marked for energi hæmmer lovgivningsmæssige og infrastrukturelle flaskehalse stadig en sund konkurrence og en fri strøm af især elektricitet. Elsystemet undergår grundlæggende ændringer, hovedsagelig på grund af den hastigt stigende indførelse af variable og decentrale vedvarende energikilder. Det kræver regionalt samarbejde og en passende lovgivningsmæssig ramme at håndtere udfordringerne, da foranstaltninger, der gennemføres i én medlemsstat, kan have konkrete konsekvenser — i det mindste i nabolandene. Regionale samarbejdsinitiativer såsom BEMIP (plan for sammenkobling af det baltiske energimarked og CESEC (Gassammenkobling i Central- og Sydøsteuropa) er afgørende for at tackle lovgivningsmæssige og infrastrukturelle flaskehalse.

4.2.5. Udviklingen af den digitale økonomi har også en grundlæggende indvirkning på energisystemerne. Ud over energiinfrastruktur skal der etableres avanceret digital infrastruktur. Dette omfatter intelligent måling, som vil give mulighed for intelligente energinet. Digitaliseringen af energisystemer skal også ledsages af foranstaltninger til at styrke cybersikkerheden og sikre tilstrækkelig beskyttelse af personoplysninger, privatlivets fred og digital alfabetisering.

4.2.6. Med hensyn til investeringer i energisystemet er der et stort behov for at investere i energiinfrastruktur, men også i energieffektivitet, navnlig i forbindelse med renovering af bygninger. EØSU anerkender de muligheder, der følger af Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFIS) og bifalder dens anden fase, der sigter mod at fremme det offentlig-private samarbejde. Tilsvarende er medlemsstaterne også nødt til at tildele offentlige midler til energirelaterede investeringer.

4.2.7. Ligesom det er tilfældet med private investeringer, er markedsincitamentene svage i øjeblikket, hovedsagelig på grund af usammenhængende politikker. For at opmuntre private investorer er det særdeles vigtigt at sikre et stabilt og forudsigeligt investeringsmiljø. EØSU understreger derfor den afgørende betydning af langsigtede, stabile politiske beslutninger og lovgivning.

4.2.8. EØSU fremhæver borgernes styrkede rolle på energimarkedene, herunder øget prosumerisme og lokalt samarbejde. Foranstaltninger, der har til formål at sætte forbrugerne i stand til at optræde mere bevidst og til at blive prosumenter, bør fremmes og styrkes. EØSU har behandlet disse foranstaltninger i flere tidligere udtalelser.

4.2.9. Til dette formål skal der gives passende og let forståelige oplysninger om energispørgsmål (f.eks. energieffektivitetsmærkning) til borgere i alle aldre. Desuden er der behov for at forbedre adgangen til energimarkedet og finansieringen af mindre projekter. En forenkling af den energirelaterede lovgivning under Refit-initiativet burde medføre konkrete fordele for energiforbrugerne. Der bør i højere grad sættes fokus på at løse problemer vedrørende skatter og afgifter, som — på trods af niveauet for engrospriserne på energi — hæver forbrugerpriserne og derved bidrager til energifattigdom.

4.3. Vedvarende energi og dekarbonisering

4.3.1. EØSU glæder sig over Kommissionens særskilte statusrapport om vedvarende energi og er i vid udstrækning enig i analysen og angivelsen af udfordringer i rapporten. For så vidt angår henstillinger henviser udvalget til sin holdning til forskellige aspekter af vedvarende energi i en række tidligere og nylige udtalelser.

4.3.2. I henhold til rapporten er EU som helhed på rette vej til at nå 2020-målet, men der er stadig behov for en ekstra indsats. EØSU understreger igen betydningen af fortsat positiv udvikling på dette område. EØSU henleder opmærksomheden på, at opvarmning og køling er den største sektor i absolutte tal med hensyn til udbredelse af vedvarende energi. Udvalget fremhæver ligeledes den afgørende rolle, som transport spiller med hensyn til at nå de udfordrende langsigtede emissionsmål og støtter udviklingen af elektricitet fra vedvarende energikilder og avancerede biobrændstoffer med henblik på at reducere emissionerne fra transport.

4.3.3. I rapporten fremhæves det, at der stadig er betydelige administrative hindringer for oprettelse af projekter vedrørende vedvarende energi. De vedrører kvikskranker, onlineapplikationer, procedurefrister, fremme af mindre projekter og identificering af passende steder. EØSU opfordrer til øjeblikkelige foranstaltninger til at tackle disse hindringer, som også er almindelige inden for andre områder.

4.3.4. EØSU glæder sig over Kommissionens konklusion om, at EU også er på vej til at nå energieffektivitetsmålet for 2020 og målet for drivhusgasemissioner. For så vidt angår de politiske instrumenter, der har til formål at fremme en omstilling til lavemissionsøkonomi, har uretmæssig anvendelse af tilskud (herunder grønne certifikater), emissions-handelssystemer og afgifter ført til ineffektive foranstaltninger og ikkeoptimale resultater på grund af manglende markedssignaler til tilskyndelse til investeringer i lavemissionsenergi.

4.3.5. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at foretage en omfattende vurdering af de aktuelle lavemissions-politikinstrumenter med henblik på at sikre, at de rette instrumenter anvendes til at nå målene på den mest effektive måde og uden urimelige byrder for energiforbrugerne.

4.3.6. EØSU støtter målet om at sikre globalt lederskab i omstillingen til ren energi og dermed skabe forretnings-muligheder og arbejdspladser. I den forbindelse bør EU bestræbe sig på at maksimere sit positive globale »CO₂-håndaftryk« i stedet for udelukkende at fokusere på unionens egne emissioner. Dette kan opnås ved at udvikle og eksportere klimaløsninger og produkter, der fremstilles med færre emissioner end dem, der produceres af konkurrenter uden for EU, men det anerkendes, at den globale konkurrence er skarp.

4.3.7. Globalt lederskab kræver øgede investeringer i innovation, navnlig i den offentlige sektor, hvis andel er faldet. Desuden fremhæver EØSU handels- og investeringspolitikernes betydning for leveringen af løsninger på energi- og klimaområdet. Et globalt system for fastlæggelse af prisen på kulstof er nødvendigt for at sætte skub i indførelsen af lavemissionsløsninger på en neutral og effektiv måde. EØSU opfordrer Kommissionen til aktivt at arbejde for denne type mekanisme, som vil kunne skabe lige konkurrencevilkår for europæiske virksomheder på eksportmarkederne og med hensyn til importerede varer.

5. Bemærkninger til overvågningsmekanismer og indikatorer

5.1. Da evalueringen af status over energiunionen bygger på visse centrale indikatorer, er det vigtigt at sikre, at indikatorerne er de mest relevante. EØSU glæder sig over Kommissionens planer om at udvikle indikatorerne yderligere, f. eks. indikatorerne til måling af forbrugerindflydelse. I sin udtalelse om den første statusrapport om energiunionen opfordrede EØSU Kommissionen til at medtage sociale aspekter blandt kriterierne for evaluering af energiunionen og konsekvenserne af energiomstillingen.

5.2. I øjeblikket er overvågningen først og fremmest baseret på de fem søjler i energiunionen og de tilsvarende politiske og lovgivningsmæssige mål. I betragtning af, at »man opnår det, man måler«, fremhæver EØSU behovet for at overvåge de fremskridt, der gøres med hensyn til opfyldelse af energiunionens grundlæggende målsætninger, dvs. de fordele, den medfører for borgerne og virksomhederne og dermed for EU's fremtid.

5.3. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at følge udviklingen af energirelaterede økonomiske aktiviteter med henblik på at beskrive energiunionens økonomiske værdi. Tilsvarende bør de fremskridt, der gøres med hensyn til energirelaterede job, overvåges. Dette bør også omfatte en vurdering af mulige investeringer og udflytning af arbejdspladser.

5.4. For at bringe energiunionen tættere på borgerne anser EØSU det for vigtigt at overvåge og informere om fremskridt i relation til forbrugernes hverdag. I den forbindelse bør der tages højde for følgende: energiregninger, energirelaterede produktoplysninger, anvendelse af lokal, decentraliseret energiproduktion, intelligent måling, ladestationer til elkøretøjer, finansiell bistand til prosumenter og energieffektivitetsincitamenter til renovering af huse osv.

5.5. Med henblik på at identificere samfundsmæssige drivkræfter kunne ændringer i opfattelsen af energispørgsmål overvåges såsom stigende bekymring over luftforurening, voksende interesse i energirelaterede beskæftigelsesmuligheder, konsekvenserne af den teknologiske udvikling og fremkomsten af nye aktører.

5.6. Det vil desuden være nyttigt at vurdere de foranstaltninger, der træffes af medlemsstaterne, med hensyn til om de fremmer sammenhæng eller skaber forskelle i det indre marked og i de eksterne forbindelser. Det vigtigste spørgsmål i den henseende er at vurdere konsekvenserne af Brexit for energiunionen.

5.7. Endelig indgår sikring af oplysningernes kvalitet som et væsentligt element i forbedringen af overvågningsmekanismen. Oplysningerne bør være aktuelle, præcise, sammenlignelige og pålidelige, hvilket vil kræve fortsat udvikling af metoder til indsamling og behandling af data.

Bruxelles, den 31. maj 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
